

NEDERLANDS
INSTITUUT
VOOR ECOLOGIE
(NIOO-KNAW)

HAS
green
academy

10% groen-blauwe structuren – waar dan? hoe dan?

Ellen Weerman
e.weerman@has.nl

Hogeschool voor agro, food en leefomgeving

α . s . r .

 waterschap
limburg

De harde werkers....

Nick & Teun

Kevin, Esmee, Lotta en Niek

Lectoraat:
Klimaatrobuuste
landschappen

α.s.r.

waterschap
limburg

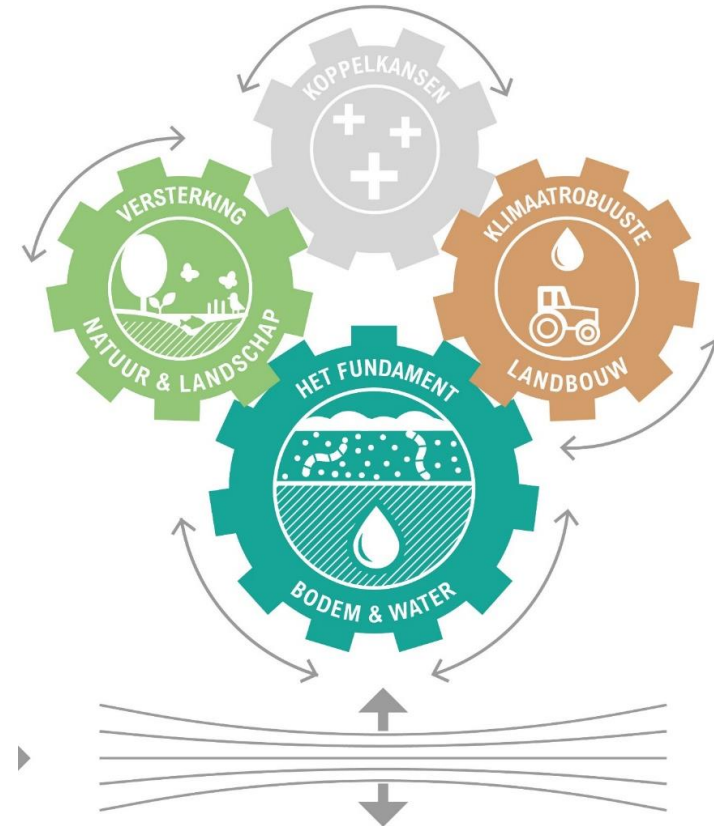
Regieorgaan
SIA

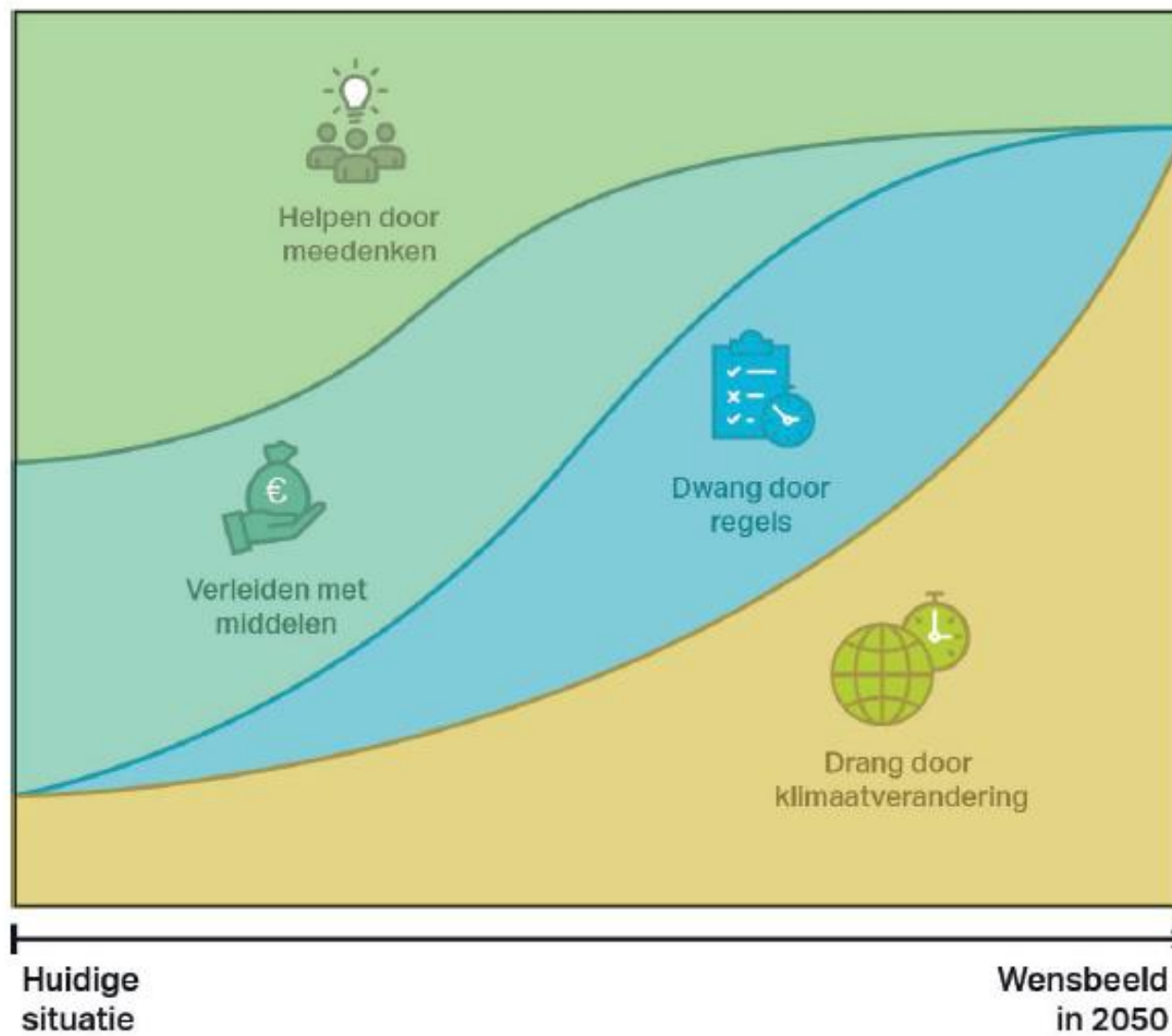
HAS
green
academy

NEDERLANDS
INSTITUUT
VOOR ECOLOGIE
(NIOO-KNAW)

Systemverandering noodzakelijk

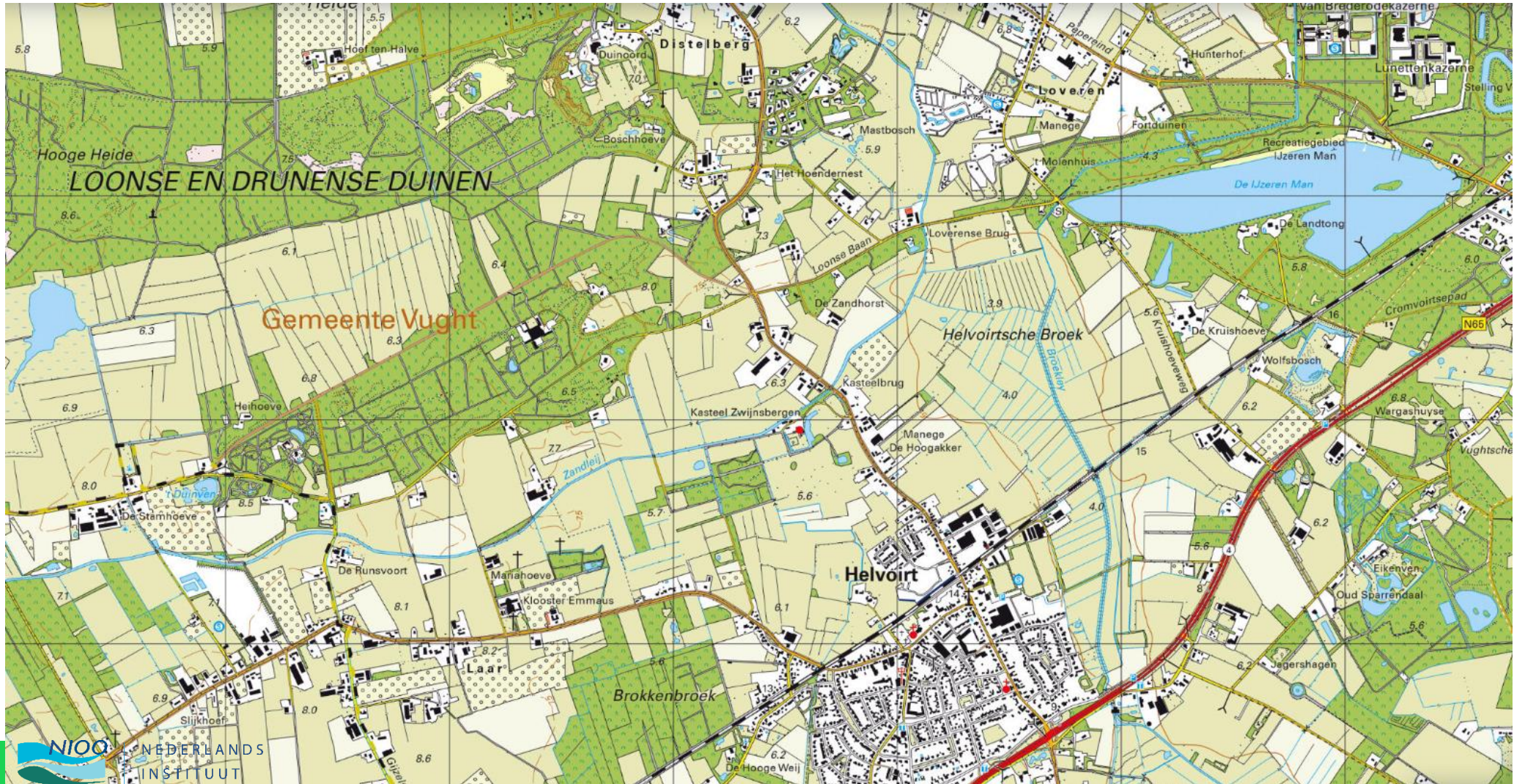
Landgebruik Nederland

1950

2020

HAS
green
academy

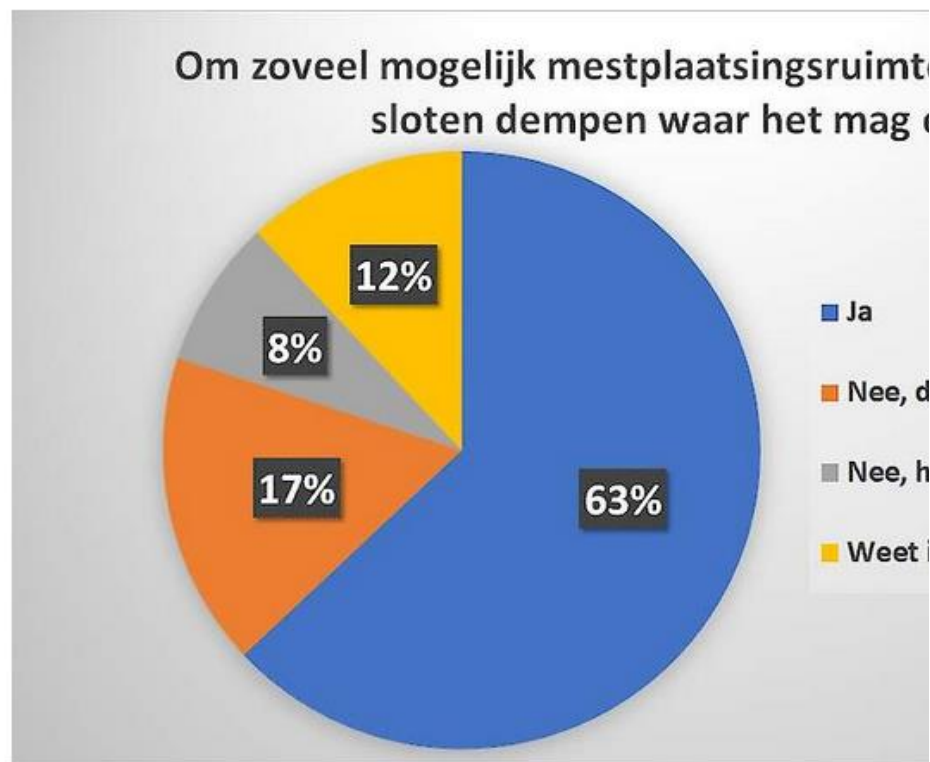
NIOO
NEDERLANDS
INSTITUUT
VOOR ECOLOGIE
(NIOO-KNAW)

Dempen van watergangen

Uitslag stelling:

'Meerderheid boeren wil sloten dempen

30 januari 2023 | Beleid | 10 reacties

Adema: 'Dempen van sloten onwenselijk en niet zomaar mogelijk'

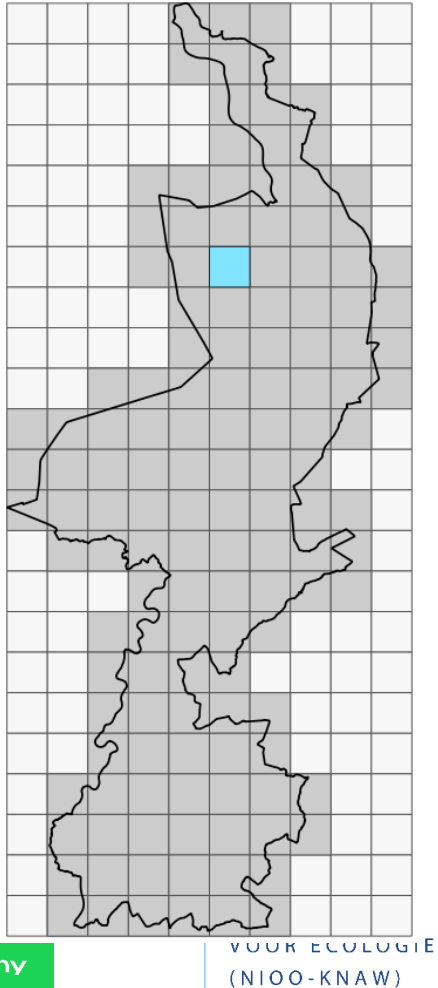
22 februari 2023 | Den Haag | Beleid | 16 reacties

Het dempen van sloten is niet wenselijk voor het verbeteren van de waterkwaliteit. Dat meldt minister Piet Adema woensdag als antwoord op Kamervragen van Tjeerd de Groot (D66). Ook is dat niet zomaar mogelijk, omdat er toestemming van een waterschap voor nodig is.

Hoeveel sloten zijn verdwenen?

Voorbeeld grid

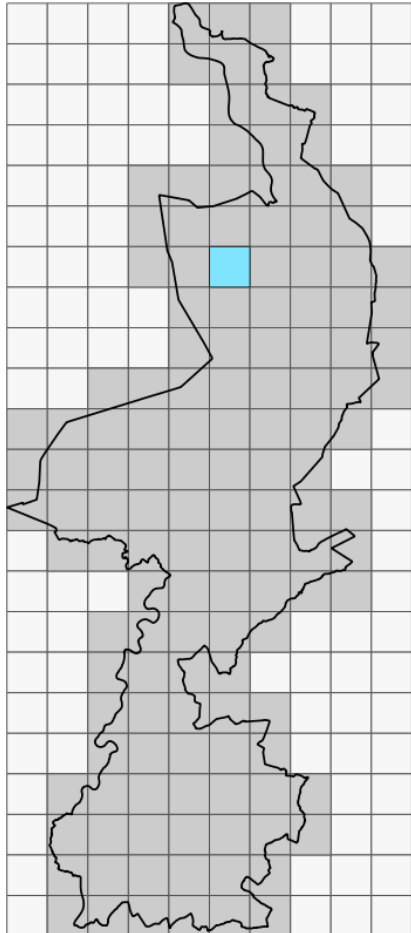

Sloten in 1998

Hoeveel sloten zijn verdwenen?

Voorbeeld grid

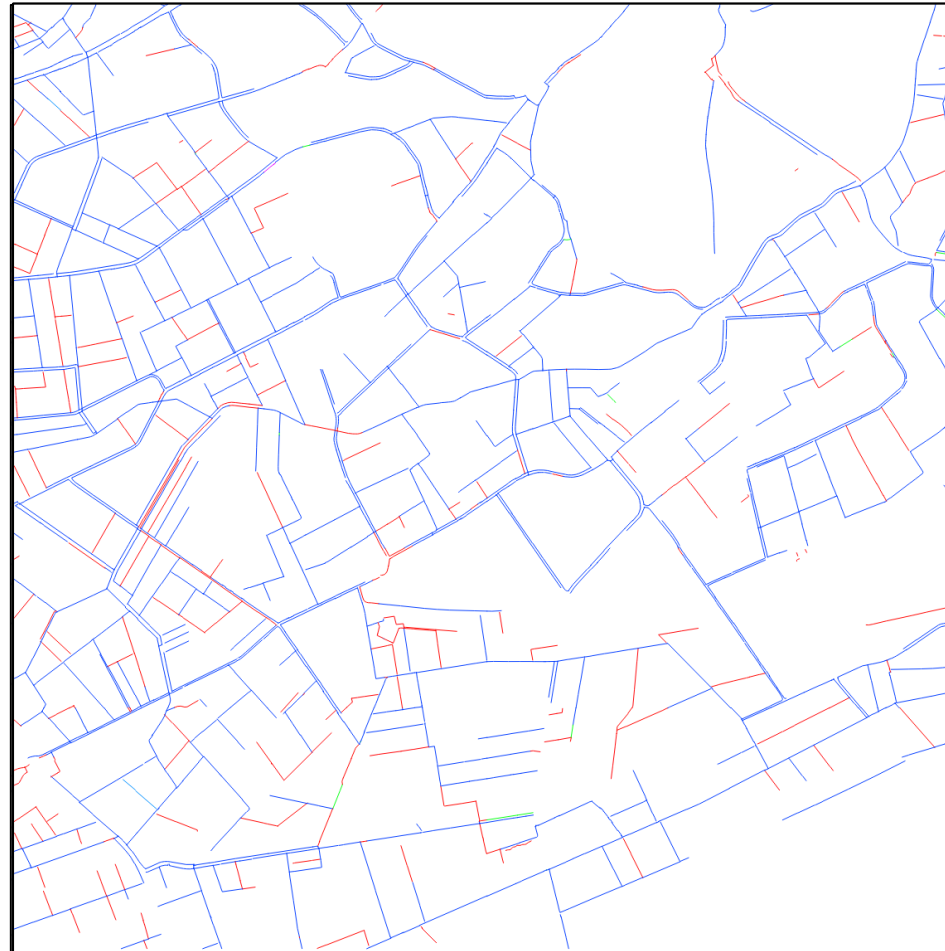
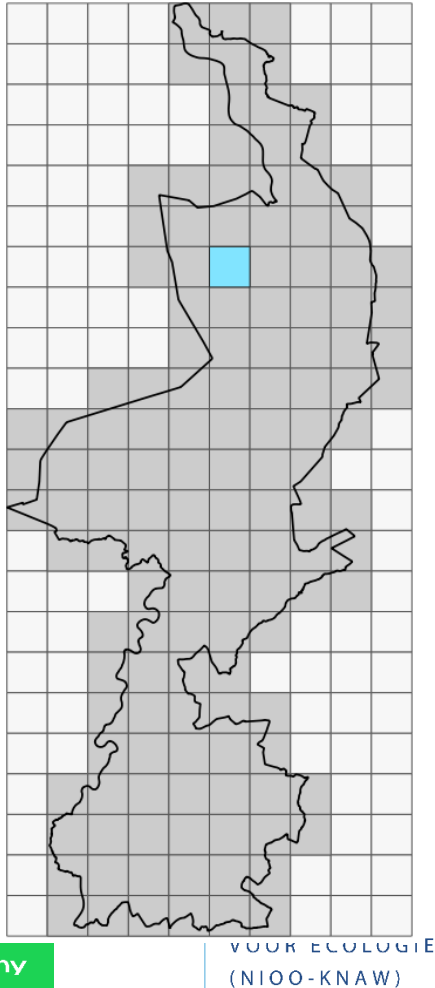
Sloten in 2023

Hoeveel sloten zijn verdwenen?

Vershil 1998 - 2023

Verdwenen in rood

Heel Limburg:

Verdwenen sinds 1998:

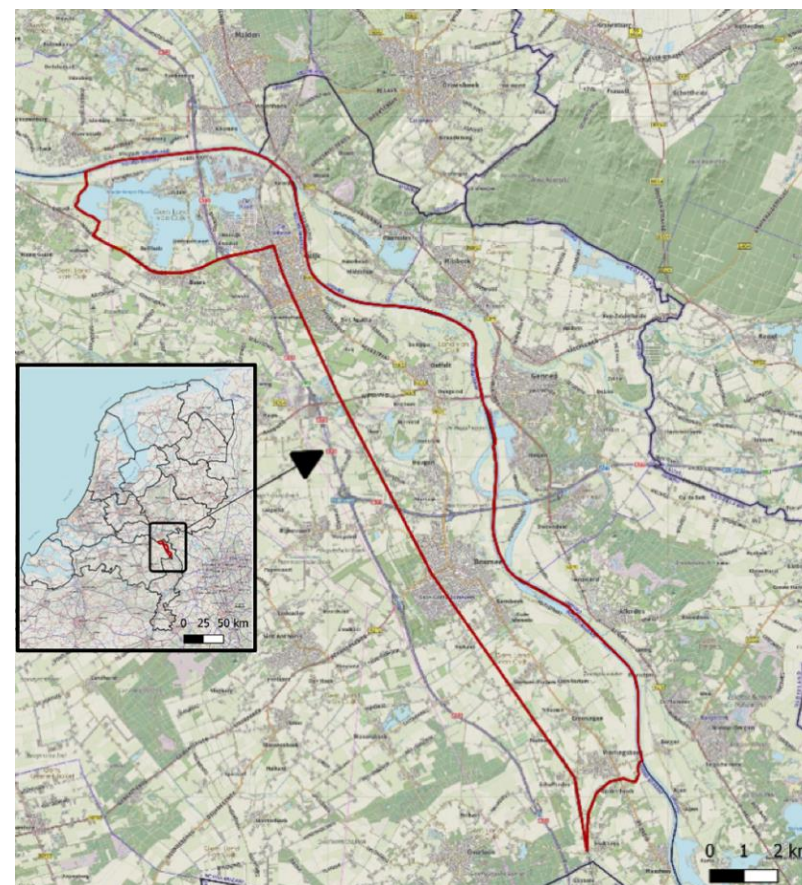
~ 2.231 km – 32.8%

Pilot: Klimaatrobuuste maatregelen

Link naar verslag →

ROBUUSTE VEERASSEN
MECHANISCHE ONKRUIDBESTRIJDING
GROENBEMESTERS
MINDER SPUITEN
AGROFORESTRY
VASTE RIJPADEN
DIRECT ZAAIEN IN GRASZODEN
AANLEG HEGGEN
BUFFERSTROKEN
STROKENTEELT
MEST SCHEIDEN
ZUINIG BEREGEN
VERHOGEN ORGANISCHE STOF
LAGE BANDENSPANNING
VOCHTSENSOREN
PEILGESTUURDE DRAINAGE
GROENSTROKEN
VANGGEWASSEN
PERMANENT GRASLAND

Welke factoren bepalen of agrarisch ondernemers houtige landschapselementen willen aanplanten?

Identificatie

Type bedrijf

Urgentie

Biodiversiteit
Droogtes
Bodem

Mogelijkheden

Tijd
Subsidie
Pachtkorting
Kennis
Buren

Toekomst perspectief

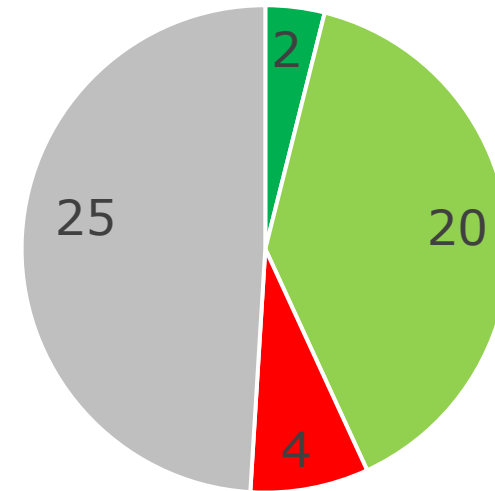
Opvolger
Leeftijd

Vervolg: Najaar 2023 aanplant bij 3 agrarisch ondernemers en monitoring effect landschapselementen.

α.s.r.

Steekproef agrarisch ondernemers VGNP

- Provincie Noord-Brabant – Zuid-Midden
- ~ 50 boeren gecontacteerd
- 22 boeren keukentafelgesprekken
 - 16 kunnen verwerken in presentatie
 - Meeste melkvee (en jong opfokvee)
- Gemiddelde leeftijd 50 jaar (32-67 jaar)
- 5 opvolgers, 3 niet, 8 onzeker

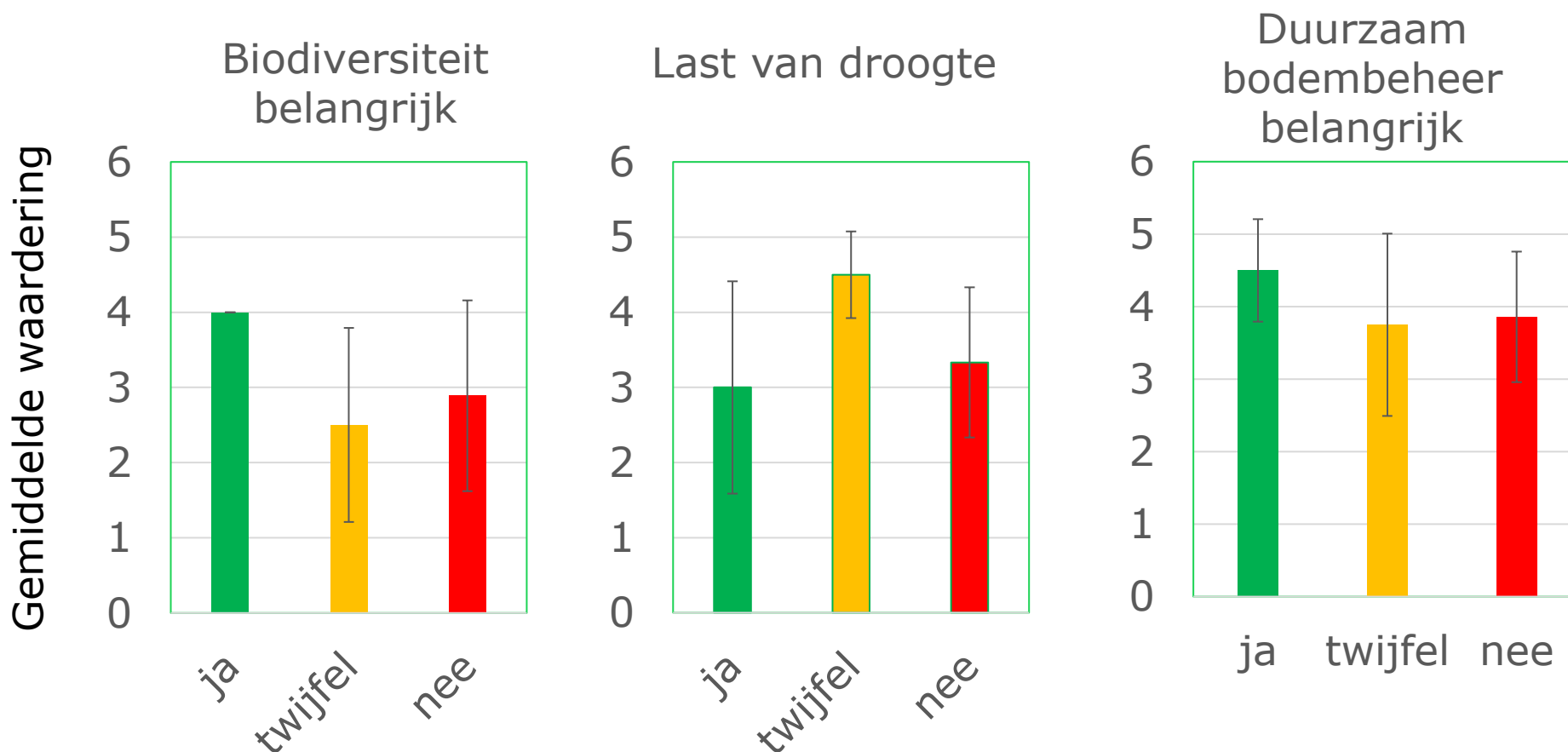

- Bereid te planten
- Interview afgenomen
- Wil niet meewerken
- Geen reactie

α.s.r.

Urgentie

- Schaal 1-5
 - niet belangrijk – heel belangrijk
 - geen last – heel veel last

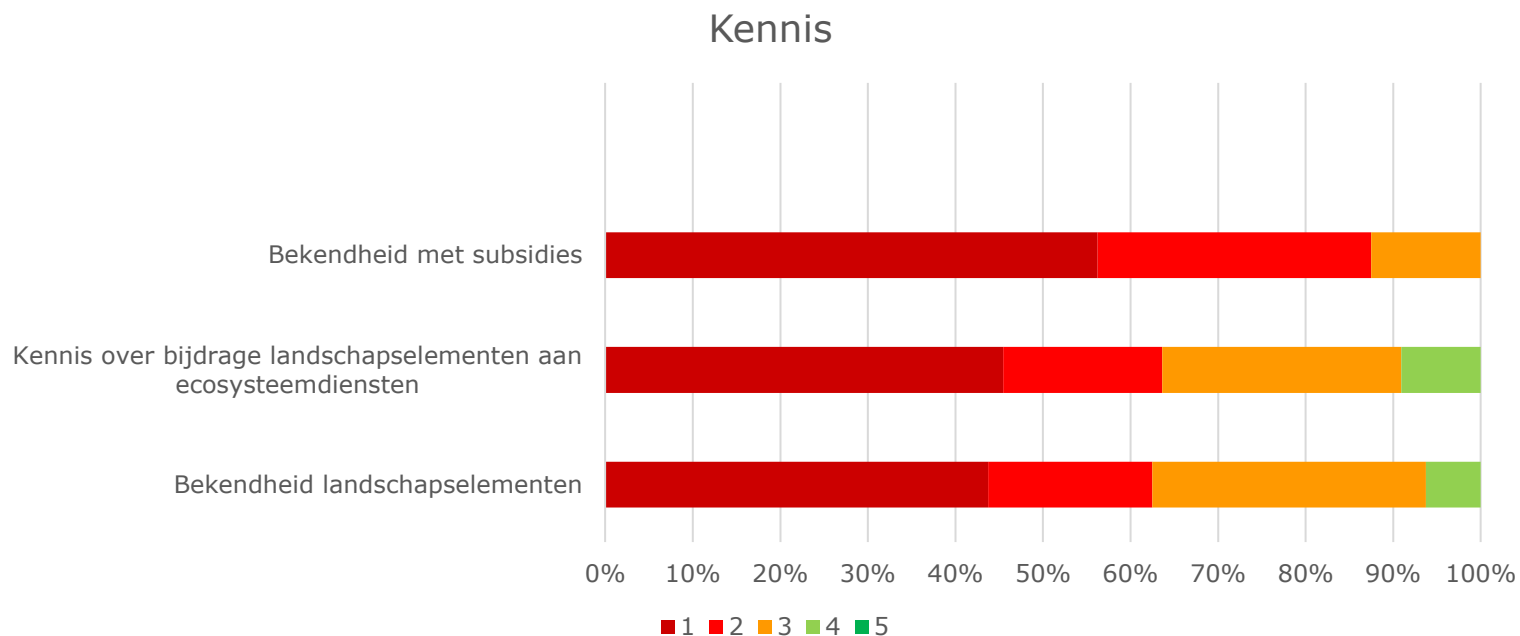

← Landschapselementen aanplanten (ja, nee, twijfel)? →

α.s.r.

Huidige kennis

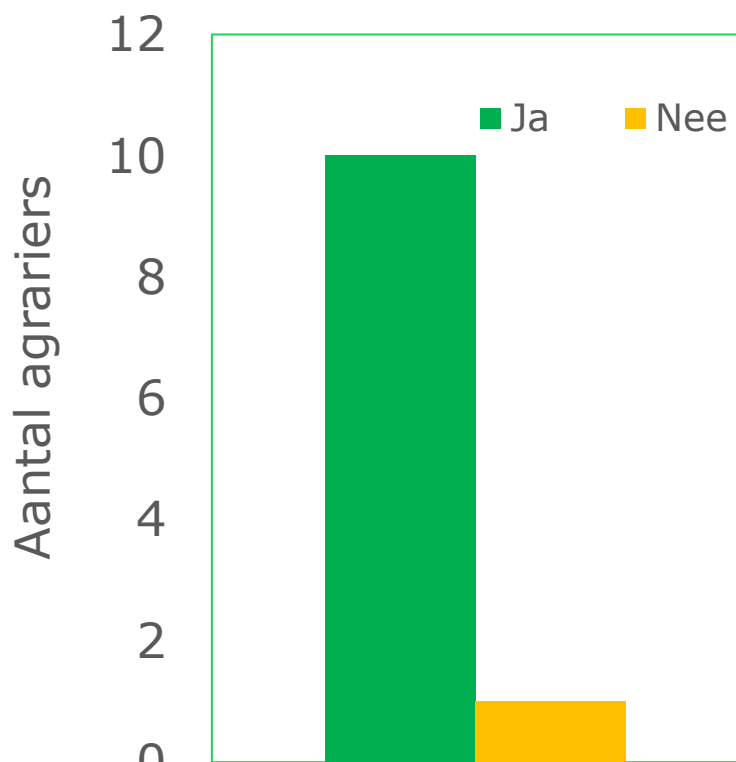
- Schaal 1-5
 - niet bekend – heel bekend
 - Geen kennis – veel kennis

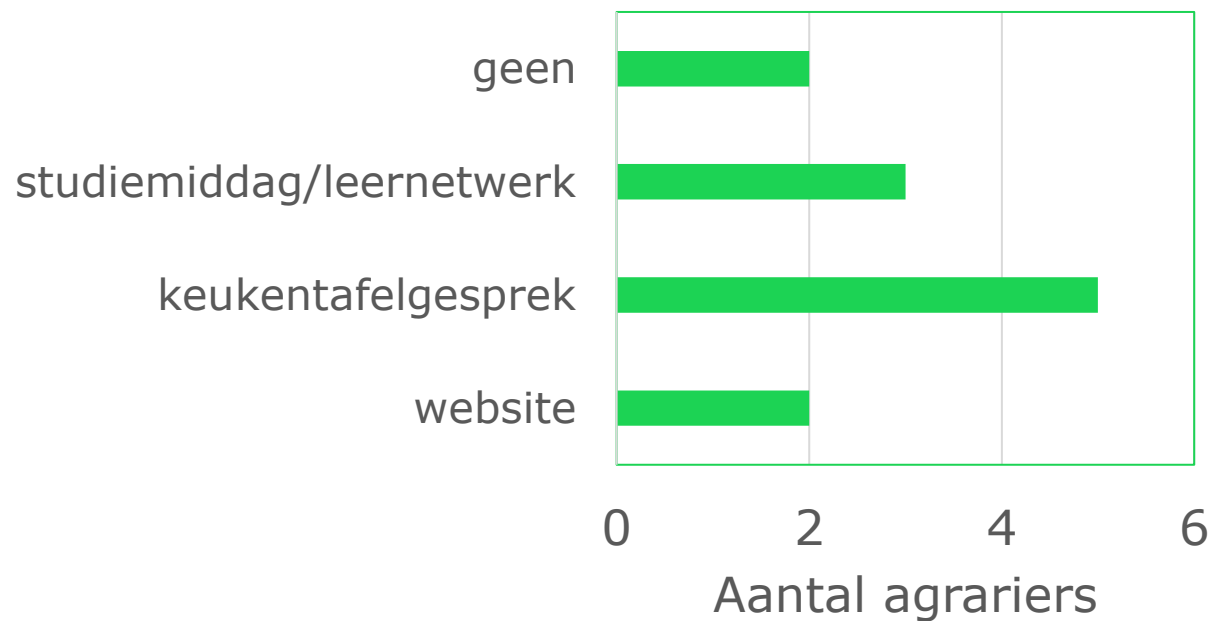
- “Nee niet op de hoogte, nooit in verdiept”; “Sceptische houding tov subsidies”
- Stila regeling wordt meerdere keren genoemd i.r.t. landschapselementen

Nieuwe kennis

Meer kennis op willen doen

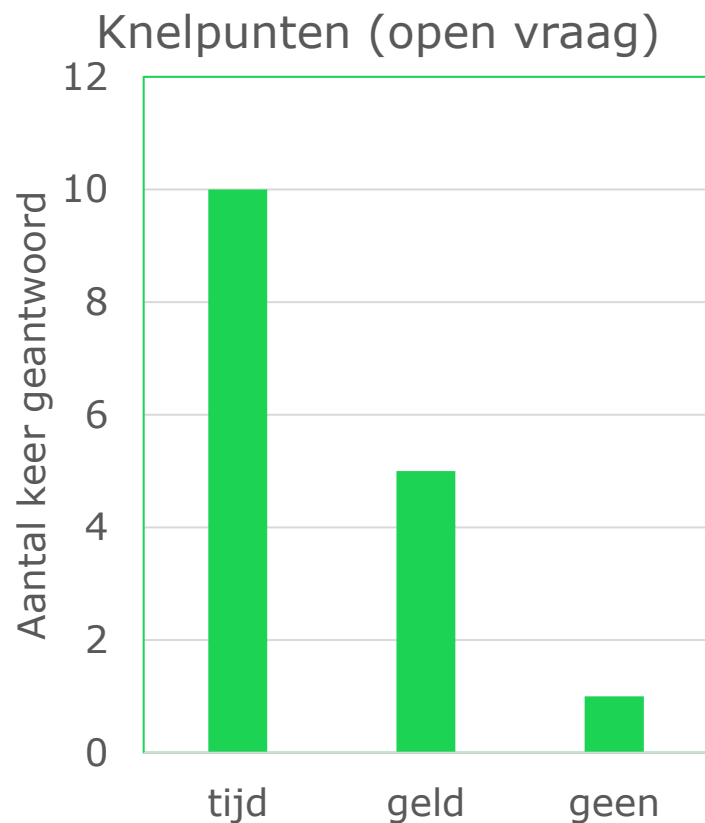
Hoe?

Niet bij alle boeren expliciet antwoord op gekregen

α.s.r.

Knelpunten

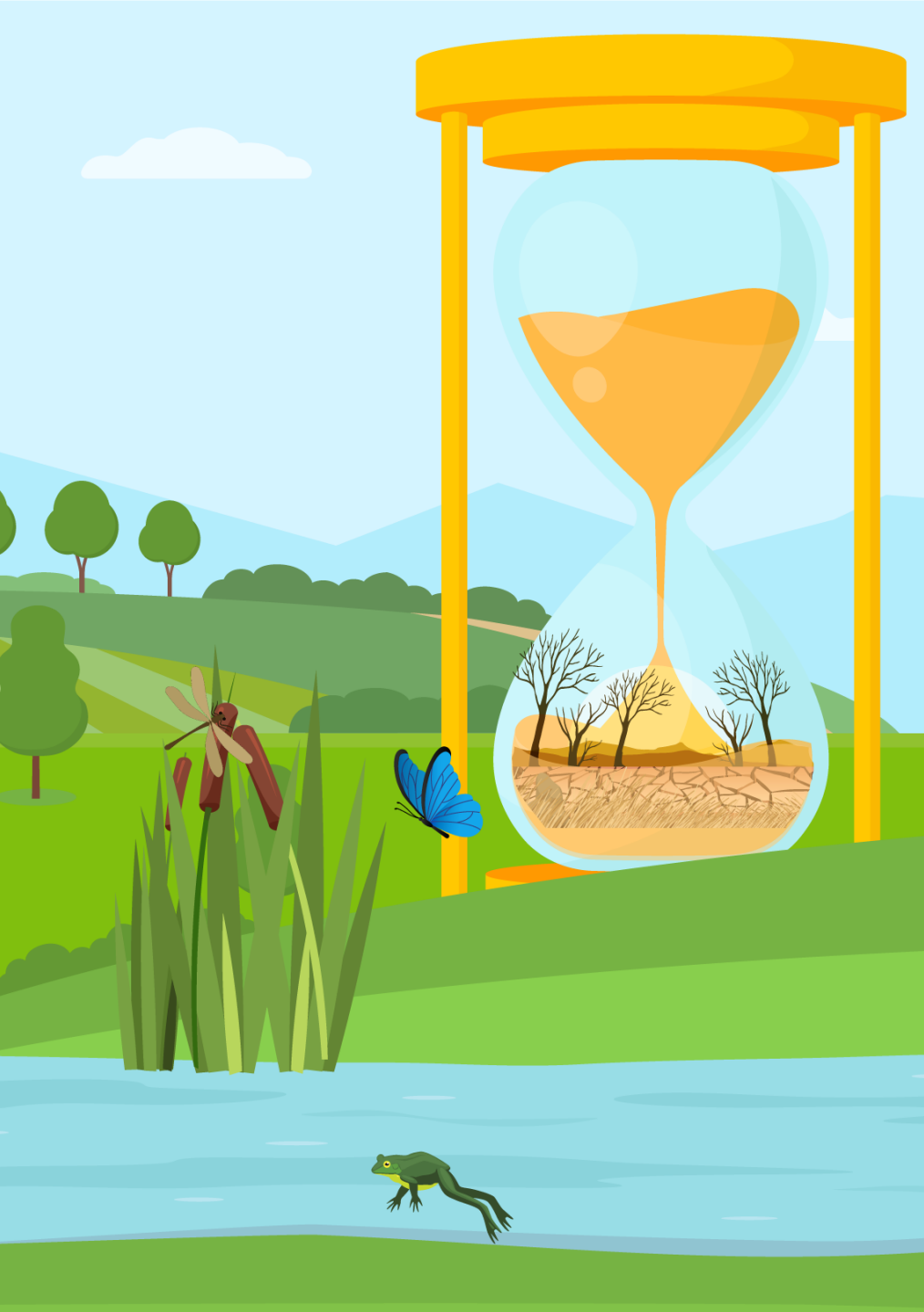
- “Ik zie vrijwilligers niet zitten, kan je niet op bouwen”
- “Machines zijn het probleem niet, die daar kan ik wel aankomen, personeel is wel een probleem”
- “Ik wil mijn grond zo goed mogelijk benutten”
- “Knotwilg vind ik etisch mooi en past in het landschap”

Voorlopige conclusies

- Kennis over landschapselementen is er niet, is wel behoefte aan
- Overzicht van alle subsidiemogelijkheden en communiceren via leernetwerken en/of keukentafel gesprekken
- Informatie voorziening vooral richten i.r.t. duurzaam bodembeheer

En nu?

- Informatie over productieverlies, is dit er?
- Verdienmodel beter uitwerken
- Agrarisch ondernemers met landschapselementen interviewen, om beweegredenen te achterhalen

HAS
green
academy

Dank u!

Meer weten?

Kennisbijeenkomst 5 juli 2023

10.00-12.00: Duurzaam bosbeheer

14.00-16.30: Groen-blauwe structuren

Meld je hier aan door QR code te scannen

Meer info: e.weerman@has.nl

